

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет початкової освіти

Кафедра фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Кафедра виховних технологій та педагогічної творчості

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

Кафедра психології

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта. Психологія

Умань 2022

Розробники програми:

Т. Я. Грігченко: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Л. М. Байдюк: викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

О. В. Лоюк: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Н. Л. Шеленкова: кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри виховних технологій та педагогічної творчості

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії факультету/інституту початкової освіти

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету

Протокол № ___ від « ___ » _____ 20__ р.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувачів вищої освіти

Практична підготовка студентів факультету початкової освіти є обов'язковим складником їх професійної підготовки, необхідною для здобуття ними першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, та має за мету набуття здобувачами вищої освіти професійних компетентностей.

Головна умова результативності фахового становлення – взаємодія теоретичної і практичної підготовки. Компетентне виконання педагогічної діяльності можливе через володіння вміннями, які формуються у студентів в процесі практики.

Проходження здобувачами вищої освіти різних видів практик здійснюється протягом всього періоду навчання. Її безперервність та послідовність впродовж кількох років навчання дозволяє майбутнім педагогам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здобувати необхідний і достатній обсяг практичних знань і умінь.

Нормативну й інформаційну основу усіх видів практик складає законодавча база в галузі освіти України, навчальний план напряму підготовки, освітня програма та робочі навчальні програми з практик першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

1.2. Мета практичної підготовки

Мета практичної підготовки полягає в: ознайомленні здобувачів вищої освіти із особливостями організації освітнього процесу в Новій українській школі; формуванні фахової компетентності, професійної майстерності майбутніх фахівців щодо реалізації знань та умінь, необхідних для організації роботи з учнями молодшого шкільного віку в реальних умовах.

1.3. Завдання практичної підготовки:

- ознайомитися з основними напрямками та змістом педагогічної діяльності;
- інтегрувати, поглиблювати та закріплювати набуті за час навчання психолого-педагогічні та фахові знання, застосувати їх у практичній діяльності;
- розвивати вміння використовувати теоретичні знання під час вирішення конкретних навчальних і виховних ситуацій;
- удосконалювати у студентів навички проведення психолого-педагогічного дослідження особистості дитини молодшого шкільного віку та класного колективу;

- удосконалювати вміння добирати навчальний матеріал, відповідно до програмових вимог, враховуючи особливості підручника та рівень навчальних досягнень всіх учнів класу та потенційні можливості дітей з особливими освітніми потребами;
- формувати навички творчого, науково-педагогічного та методичного пошуку, ознайомитись з ефективними педагогічними технологіями;
- формувати у здобувачів вищої освіти навички планувати та проводити уроки різного типу з використанням різноманітних методичних прийомів, методів, технологій на засадах ідеї дитиноцентризму та реалізації системи дидактичних принципів;
- формувати вміння аналізувати й оцінювати власну діяльність, а також коригувати її на основі рефлексії, професійно самовдосконалюватися.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач вищої освіти володіє такими компетентностями:

ЗК 1. Загально-навчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової/середньої школи; чинним нормативним забезпеченням загальноосвітніх закладів.

ЗК 2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійнопедагогічної/психологічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК 3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності; здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК 4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною (або іноземною) мовою на офіційноділовому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

ЗК 6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі

загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики.

ЗК 7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

ЗК 8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК 9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією закладу освіти й колегами.

ЗК 10. Рефлексійна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексійні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку особистості. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК 11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому закладі та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ФК 2. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку.

ФК 3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій ланці освіти.

ФК 4. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової освіти.

ФК 5. Професійно-комунікативна компетентність. Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуальнопсихологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної/психологічної комунікативної діяльності школярами, батьками, колегами тощо.

ФК 6. Інклюзивна компетентність. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, урахувавши різні освітні потреби учнів з обмеженими можливостями здоров'я.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1. Знати законодавство України та міжнародні нормативно-правові документи з питань охорони навколишнього середовища, функціонування та розвитку громадянського суспільства; нормативно-правові документи, що регламентують діяльність загальноосвітніх шкіл.

ПРН 2. Знати вікові (індивідуальні) особливості дітей молодшого та/або старшого шкільного віку, засоби підтримки й відновлення їхньої розумової та фізичної працездатності.

ПРН 3. Знати закономірності розвитку особистості дітей молодшого та/або старшого шкільного віку, та, на цій основі, сутність процесів їхнього виховання, навчання й розвитку; специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН 5. Знати завдання, зміст, основні поняття та категорії, методичний інструментарій, сучасні концепції розвитку психологічної/ педагогічних наук; розуміти закономірності розвитку особистості та особливості її поведінки в суспільному середовищі; визначати найоптимальніші педагогічні/психологічні ідеї зі спадщини минулого з метою творчого застосування у шкільній практиці.

ПРН 6. Застосовувати наукові знання та практичні уміння й навички, що складають теоретичну й діяльну основу навчальної дисципліни, під час розв'язування навчальнопізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН 7. Проектувати зміст і методику проведення уроків/виховних заходів у початковій школі, аналізувати урок/виховний захід щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН 8. Відбирати, критично осмислювати, оцінювати навчальний матеріал, творчо застосовувати його у практиці освітньої діяльності навчальних закладів.

ПРН 9. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми, здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання.

ПРН 10. Володіти вміннями організувати ефективне і продуктивне інклюзивне навчання.

ПРН 11. Володіти навичками збереження і зміцнення здоров'я як власного, так і оточуючих; активно долучатися до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища.

ПРН 12. Володіти методологією здійснення психодіагностичних досліджень; застосовувати стандартні методи та технології вирішення діагностичних/консультативних/корекційно-розвивальних задач.

ПРН 15. Володіти нормами сучасної літературної мови та дотримуватися вимог культури усного й писемного мовлення; здійснювати, підтримувати та змінювати міжособистісну комунікацію з фахової проблематики; доказово і чітко вербально висловлювати думки відповідно до змісту, умов комунікації та адресата, прагнучи при цьому передати своє бачення питання.

ПРН 16. Проводити роботу з батьками з питань навчання/виховання дітей у школі/сім'ї, залучати їх до активної співпраці.

ПРН 17. Добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично її аналізувати, інтерпретувати, систематизувати та практично застосовувати.

ПРН 19. Володіти навичками організації ефективної комунікації в процесі професійної діяльності, демонструвати вміння взаємодіяти з суб'єктами освітнього процесу/зацікавленими особами та впливати на їхню поведінку для створення сприятливого соціально-психологічного комунікативного середовища.

ПРН 20. Дотримуватися вимог галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сфері початкової освіти щодо безпеки життєдіяльності суб'єктів освітнього процесу.

ПРН 21. Здійснювати самоконтроль процесу та самооцінювання результатів діяльності, приймати відповідальні рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН 23. Усвідомлювати сутність окремих соціально-психологічних феноменів та явищ, закономірностей поведінки та спілкування людини в соціумі; розуміти психологічні характеристики різних соціальних спільностей, способи та механізми соціальнопсихологічного впливу соціуму на людину.

ПРН 25. Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Відповідно до навчального плану, який затверджений в установленому порядку діє наступний порядок проходження студентами практики відповідно до першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

№	Вид практика	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Тривалість	Семестр
1.	Навчальна практика в початковій школі	6	залік	2 тижні 2 тижні	3 4
2.	Навчальна (ознайомча) практика з психології	3	залік	2 тижні	5
3.	Практика в оздоровчих таборах	3	залік	2 тижні	6
4.	Практика з психології в закладах освіти	6	залік	4 тижні	7
5.	Практика в початковій школі	9	екзамен	6 тижнів	8

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Базами проходження практик є заклади загальної середньої освіти різних типів, позашкільні заклади, дитячі будинки м. Умані та Уманського району, а також заклади загальної середньої освіти за місцем проживання та працевлаштування студента-практиканта, які мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфіковані педагогічні кадри.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням відповідних кафедр, адміністрацією факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики (Додаток А) за 2 тижні до початку проходження практики.

Перед початком практики проводиться настановча конференція, в якій беруть участь студенти-практиканти, групові керівники та керівник практикою на факультеті. На ній відповідальний за проведення практики знайомить здобувачів, керівників, з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками практикантів, їх групових керівників.

Груповими керівниками-методистами навчальної практики в початковій школі призначаються викладачі кафедри педагогіки та освітнього менеджменту; викладачі кафедри психології.

Груповими керівниками-методистами навчальної (ознайомчої) практики з психології призначаються викладачі кафедри психології.

Груповими керівниками-методистами практики в оздоровчих таборах призначаються викладачі кафедри виховних технологій та педагогічної творчості.

Груповими керівниками-методистами практики з психології в закладах освіти призначаються викладачі кафедри психології.

Груповими керівниками-методистами практики в початковій школі призначаються викладачі кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, методистами – викладачі кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі; викладачі кафедри виховних технологій та педагогічної творчості.

Груповий керівник-методист:

- перед початком практики забезпечує необхідною документацією з практики методистів, керівників баз практик, здобувачів вищої освіти;
- проводить інструктаж з техніки безпеки і охорони праці та контролює умови праці і побуту студентів;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про порядок звітності з практики;
- контролює виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку на місці проходження практики, організовує облік відвідування бази практики здобувачами вищої освіти й методистами;
- допомагає здобувачам вищої освіти скласти індивідуальний план роботи на весь період практики (навчальна діяльність, виховна робота та ін.);
- у перший день практики разом з методистами кафедр та адміністрацією від бази практики закріплює здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики;
- проводить засідання з академічною групою здобувачів вищої освіти щодо питань організації і проведення практики;
- раз на тиждень перевіряє щоденник спостережень, записує зауваження та поради щодо подальшої роботи здобувача вищої освіти, контролює ведення практикантами документації, затверджує індивідуальний план роботи;

- надає практикантам консультації щодо виконання програми практики;
- надає методичну допомогу в оформленні документації;
- групові керівники-методисти з методистами, класними керівниками, учителями-предметниками визначають теми залікових уроків, занять, виховних заходів, які будуть проводитися практикантами та відвідує залікові виховні заходи, уроки, заняття, аналізує, оцінює їх;
- перевіряє й аналізує документацію, подану здобувачем вищої освіти після закінчення практики; за результатами практики складає звіт і подає його керівнику практики по факультету;
- бере участь у факультетських настановчих і підсумкових конференціях з практики, нарадах на базі практики з питань організації і проведення практики;
- бере участь у проведенні загального підсумку з практики; разом з методистами, керівником практики по факультету оцінює роботу здобувача вищої освіти, виставляє у відомість та залікову книжку загальну оцінку з практики.

Методист:

- разом з груповими керівниками-методистами практики від університету, керівником бази практики закріплює здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики;
- спільно з керівником практики від бази практики визначає види роботи;
- спостерігає за практичною діяльністю здобувачів вищої освіти, визначає їх рівень підготовки до професійної діяльності, диференційовано підходить до завдань, які повинен виконати практикант;
- бере участь у настановчій і підсумковій конференціях, нарадах з питань практики на факультеті, базі практики;
- надає студентам консультації щодо виконання програми практики;
- бере участь у проведенні заліку з практики і разом з керівником практики по факультету, груповим керівником-методистом оцінює роботу здобувача вищої освіти;
- аналізує документацію, подану здобувачами вищої освіти, складає звіт за наслідками практики і подає його завідувачу кафедри та груповому керівникові-методистові;
- з учителем-предметником визначає теми залікових уроків, предметних виховних заходів, що будуть проводитися студентами-практикантами;

- затверджує конспекти уроків, виховних заходів, занять;
- відвідує залікові уроки, заняття, виховні заходи, аналізує й оцінює їх;
- у разі необхідності проводить показові уроки, заняття, виховні предметні заходи чи їх фрагменти;
- здійснює методичне керівництво педагогічною практикою здобувачів вищої освіти, консультує їх з актуальних питань навчання, виховання, професійної орієнтації учнів, роботи з батьками тощо.

Обов'язки здобувачів вищої освіти у період проходження практики:

до початку практики:

- вивчити правила охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.
- отримати в керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів і з'ясувати терміни їх здачі;

під час проходження практики:

- своєчасно прибути на місце проходження практики;
- виконувати всі завдання, передбачені програмою практики у повному обсязі;
- дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- розробити графік проведення занять та довести його до відому керівників практики;
- відвідувати та здійснювати аналіз заняття у своїх колег-практикантів;
- нести відповідальність за виконану роботу.

після завершення практики:

- протягом трьох днів здати звітну документацію методистам для перевірки;
- підготуватися до захисту практики і отримати оцінку виконаної роботи;
- взяти участь в роботі підсумкової конференції.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Звітна конференція із захисту практики відбувається у присутності комісії, яка призначається розпорядженням декана, до складу якої входять керівники практики від закладу вищої освіти і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедр.

Характеристика про роботу здобувача вищої освіти завіряється керівником установи бази практики (Додаток Б). При проходженні

навчальної практики в початковій школі характеристика пишеться пишеться на академічну групу та завіряється керівником установи бази практики.

Вимоги до звіту. Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це письмовий звіт, підписаний здобувачем вищої освіти, груповим керівником та методистами. Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними робочою програмою практики (щоденник, характеристика (виробничі практики) подається на перевірку груповому керівнику практики від університету.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з проблеми охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інше (Додаток В).

Захист практик відбувається в формі короткої доповіді здобувача вищої освіти, керівника з наступним обговоренням комісії. Оцінювання практики здобувачів вищої освіти відбувається згідно з критеріями та шкалою оцінювання ECTS. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практик, подають витяг з трудової книжки (або ксерокопію трудової книжки, завірена керівником установи), довідку з місця роботи (якщо він працює за сумісництвом) та характеристику, звіт, робочу документацію із наступним її поверненням здобувачу вищої освіти. Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки робочої документації всіма методистами за наявності їх підписів на титульній сторінці робочої документації. Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні рейтингу успішності здобувача вищої освіти. Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних документів. Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з університету. Підсумки проведення практик на засіданні кафедр:

- педагогіки та освітнього менеджменту, психології (*навчальна практика в початковій школі*);
- психології (*навчальна (ознайомча) практика з психології; практика з психології в закладах освіти*);
- виховних технологій та педагогічної творчості (*практика в оздоровчих таборах*);
- фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі (*практика в початковій школі*).

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ

Навчальна практика в початковій школі

6.1. Мета практики: освоєння здобувачами вищої освіти методичних основ організації освітньої роботи у школі та розвиток вмінь досліджувати психолого-педагогічні особливості класного колективу й особистості учня.

6.2. Завдання практики:

- розвиток умінь здобувачів вищої освіти планувати дослідницьку роботу;
- практичне ознайомлення із загальною організацією освітньої роботи у школі;
- вивчення студентами особливостей навчально-методичної роботи психолога, вчителя початкових класів та класного керівника;
- розвиток вмінь і навичок проводити дослідження психолого-педагогічних характеристик учнівського колективу та окремого учня;
- здійснення пасивної участі здобувачів вищої освіти у процедурі психологічної корекції (розвиваючої роботи): формування умінь спостерігати, аналізувати отримані результати, планувати подальшу психологічну роботу;
- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

1. Взяти участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження практики.

2. Ознайомитись із навчально-виховним закладом (бесіди з адміністрацією, психологом, вчителями).

3. Вести щоденник практики з аналізом роботи кожного дня. У щоденнику відображається зміст проведеної здобувачем вищої освіти роботи, записуються спостереження, зауваження керівників практики та власні пропозиції й рекомендації щодо оптимізації та проведення практики.

4. Розробити індивідуальний план роботи на період практики.

5. Вивчити схему психологічного аналізу уроку.

6. Вивчення нормативних документів, що регламентують діяльність практичного психолога, вчителя початкових класів та класного керівника, аналіз змісту їх професійної діяльності.

7. Підібрати матеріали для проведення просвітницько-виховної діяльності.

8. Ознайомитися із діагностичною роботою практичного психолога освітнього закладу та ознайомитися з особливостями їх здійснення.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

1. Сприяти згуртуванню учнівського колективу.

2. Пропагувати здоровий спосіб життя.

3. Участь у виховних заходах, що проводяться у закладі та їх обговорення.

5. Провести два просвітницько-виховних заходи (бесіда, ток-шоу, організація виставки, випуск стінгазети, стендів тощо).

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

1. Опрацювати посадові обов'язки практичного психолога, вчителя початкових класів та класного керівника.

2. Ознайомитися з документацією практичного психолога, вчителя початкових класів та класного керівника.

3. Ознайомитись з учнівським колективом базового класу.

4. Участь у заходах, які проводяться психологом.

6. Здійснення пасивної участі здобувачів вищої освіти у процедурі психологічної корекції: формування умінь спостерігати і протоколювати, аналізувати отримані результати, планувати подальшу психологічну роботу.

7. Організація просвітницько-виховної роботи з учнями.

8. Підготувати звіт практиканта.

Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність

1. Проведення соціометричного дослідження.

2. Здійснення пасивної участі у процедурі психологічної діагностики: формування умінь спостерігати і протоколювати хід діагностичної роботи, аналізувати отримані дані, психологічний висновок, планувати подальшу психологічну роботу

3. Спостереження за поведінкою дітей, вчителів під час уроків; фіксування їх реакцій на зовнішні впливи, узагальнення психологічної інформації.

4. Виконати психоло-педагогічний аналіз 10 уроків;

5. Виконати завдання з науково-дослідної роботи (підготовка та збір матеріалу до написання курсової роботи).

7. Скласти психолого-педагогічну характеристику класу.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти

Після закінчення проходження практики здобувачі вищої освіти протягом трьох днів подають груповому керівнику матеріали практики.

Основні розділи звітної документації:

1. *Письмовий звіт про проходження навчальної практики в початковій школі*, підписаний безпосередньо керівником бази практики та завірений печаткою навчального закладу. В ньому мають бути представлені такі пункти: характеристика основних напрямків і завдань професійної діяльності практичного психолога, нормативних документів, що регулюють роботу психологічної служби даного закладу; висвітлення всіх етапів практики, зазначених вище; самоаналіз власної діяльності.

2. *Відгук (характеристика) на студента-практиканта*, підписана класним керівником та директором і завірена печаткою закладу (відгук від бази практики може бути індивідуальним (у випадку проходження практик за місцем проживання) або відгук на групу здобувачів вищої освіти).

3. *Щоденник навчальної практики в початковій школі.*

4. *Індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти-практиканта*, затверджений керівником практики.

5. *Методичні матеріали двох просвітницько-виховних заходів* (план-конспект, сценарій та ін.).

6. *Психолого-педагогічний аналіз десяти уроків.*

7. *Матеріали соціометричного дослідження.*

8. *Психолого-педагогічна характеристика класу.*

6.5. Норми/критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час практики

Розподіл балів для оцінювання практики

№ п/п	Вид роботи	Максимальна кількість балів
1.	Письмовий звіт про проходження навчальної практики в початковій школі з характеристикою основних напрямків і завдань діяльності психолога в закладі проходження практики.	10
2.	Відгук (характеристика) на студента-практиканта, підписана класним керівником та директором і завірена печаткою закладу (відгук від бази практики може бути індивідуальним (у випадку проходження практик за місцем проживання) або відгук на групу здобувачів вищої освіти).	5
3.	Щоденник навчальної практики в початковій школі.	5
4.	Індивідуальний план роботи практиканта, затверджений керівником практики.	5
5.	Методичні матеріали просвітницько-виховного заходу	5 x 2
6.	Психолого-педагогічний аналіз десяти уроків	4 x 10
7.	Матеріали соціометричного дослідження.	10

8.	Психолого-педагогічна характеристика класу	10
9.	Фото-, відео- матеріали про проходження.	5
	Загальна кількість балів	100

Аналіз результатів практики проводиться за наступними критеріями:

- 1) обсяг виконаної роботи;
- 2) якість аналітичного звіту, висновків і пропозицій;
- 3) виконання роботи у встановлені терміни;
- 4) самостійність, ініціативність, творчий підхід до роботи;
- 5) своєчасність і якість подання звітної документації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Навчальна (ознайомча) практика з психології

6.1. Мета навчальної (ознайомчої) практики полягає у формуванні професійної позиції, світогляду, стилю поведінки, професійної етики; ознайомленні здобувачів освіти з основними напрямками діяльності психолога.

6.2. Завдання практики:

- ознайомлення з системою роботи психолога в установах: цілями, завданнями та основними напрямками, формами і методами роботи;
- освоєння професійної етики;
- аналіз професійної позиції психолога, світогляду, стилю поведінки;
- ознайомлення з вимогами до організації робочого місця (кабінету) психолога, вимогами до ведення документації;
- здійснення пасивної участі у процедурі психологічної діагностики: формування умінь спостерігати і протоколювати хід діагностичної роботи,

аналізувати отримані дані, психологічний висновок, планувати подальшу психологічну роботу;

- здійснення пасивної участі здобувачів освіти у процедурі психологічної корекції (розвиваючої роботи): формування умінь спостерігати, аналізувати отримані результати, планувати подальшу психологічну роботу.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

У ході практики здобувач освіти під керівництвом практичного психолога в установі здійснює:

- знайомство з кабінетом психолога: обладнання, робочі зони та особливості їх використання;
- знайомство з документацією психолога даної установи;
- знайомство з процедурою аналізу матеріалів психологічної роботи;
- знайомство з цілями, завданнями та основними напрямками роботи психолога та їх безпосереднім здійсненням у практичній роботі (етапи, вимоги до підготовки, проведення та аналізу);
- психологічний аналіз 10 уроків (за схемою);
- просвітницько-виховну діяльність;
- соціометричне дослідження;
- складання психолого-педагогічної характеристики класу (групи);
- опис досвіду роботи шкільного практичного психолога.

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

1. Взяти участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження практики.

2. Ознайомитись із навчально-виховним закладом (бесіди з адміністрацією, психологом, вчителями).

3. Вести щоденник практики з аналізом роботи кожного дня. У щоденнику відображається зміст проведеної здобувачем освіти роботи, записуються спостереження, зауваження керівників практики та власні пропозиції й рекомендації щодо оптимізації та проведення практики.

4. Розробити індивідуальний план роботи на період практики.

5. Вивчити схему психологічного аналізу уроку.

6. Вивчення та аналіз змісту професійної діяльності психолога; вивчення нормативних документів, що регламентують діяльність практичного психолога.

7. Підібрати матеріали для проведення просвітницько-виховної діяльності.

8. Ознайомитися із діагностичною роботою практичного психолога

освітнього закладу та ознайомитися з особливостями їх здійснення.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

1. Сприяти згуртуванню учнівського колективу.
2. Пропагувати здоровий спосіб життя.
3. Участь у виховних заходах, що проводяться у закладі та їх обговорення.
4. Допомогати у підготовці та проведенні батьківських зборів.
5. Провести два просвітницько-виховних заходи (бесіда, ток-шоу, організація виставки, випуск стінгазети, стендів тощо).

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

1. Опрацювати посадові обов'язки практичного психолога школи.
2. Ознайомитися з документацією практичного психолога.
3. Ознайомитись з учнівським колективом базового класу.
4. Участь у заходах, які проводяться психологом.
5. Здійснення пасивної участі у процедурі психологічної діагностики: формування умінь спостерігати і протоколювати хід діагностичної роботи, аналізувати отримані дані, психологічний висновок, планувати подальшу психологічну роботу.
6. Здійснення пасивної участі здобувачів освіти у процедурі психологічної корекції: формування умінь спостерігати і протоколювати, аналізувати отримані результати, планувати подальшу психологічну роботу.
7. Організація просвітницько-виховної роботи з учнями, батьками, педагогами.
8. Підготувати звіт практиканта (за схемою).

Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність

1. Проведення соціометричного дослідження.
2. Здійснення пасивної участі у процедурі психологічної діагностики: формування умінь спостерігати і протоколювати хід діагностичної роботи, аналізувати отримані дані, психологічний висновок, планувати подальшу психологічну роботу
3. Спостереження за поведінкою дітей, вчителів під час уроків; фіксування їх реакцій на зовнішні впливи, узагальнення психологічної інформації.
4. Виконати психологічний аналіз 10 уроків (за схемою);
5. Виконати завдання з науково-дослідної роботи (підготовка та збір матеріалу до написання курсової роботи.
6. Проаналізувати діяльність практичного психолога за основними напрямками його роботи.
7. Скласти психолого-педагогічну характеристику класу (за схемою).

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, надруковані, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку(див.зразок). Кожен окремий документ, частина звіту повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається назва розділу, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

У звіті про роботу здобувачі освіти детально описують всю виконану під час практики роботу. У випадку, коли здобувач освіти проходить практику за угодою з підприємством чи навчальним закладом, звіт практики може складатися індивідуально з урахуванням угоди на цільову підготовку.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази проходження та навчального закладу.

В кінці практики керівник від бази проходження видає кожному здобувачу освіти письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинно бути зазначена рекомендація щодо оцінювання роботи практиканта.

Характеристику підписують психолог (класний керівник) та керівник організації і завіряють печаткою.

Після закінчення проходження практики здобувачі освіти протягом п'яти днів подають груповому керівнику матеріали практики.

Основні розділи звітної документації:

1. *Письмовий звіт про проходження навчальної психолого-педагогічної практики*, підписаний безпосередньо керівником бази практики та завірений печаткою навчального закладу. В ньому мають бути представлені такі пункти: характеристика основних напрямків і завдань професійної діяльності практичного психолога, нормативних документів, що регулюють роботу психологічної служби даного закладу; висвітлення всіх етапів практики, зазначених вище; самоаналіз власної діяльності.

2. *Характеристика на практиканта*, підписана класним керівником, практичним психологом та директором і завірена печаткою закладу.

3. *Щоденник навчальної психолого-педагогічної практики*.

4. *Індивідуальний план роботи здобувача освіти-практиканта*, затверджений керівником практики.

5. *Методичні матеріали двох просвітницько-виховних заходів* (план-конспект, сценарій та ін.).

6. *Психологічний аналіз десяти уроків.*

7. *Матеріали соціометричного дослідження.*

8. *Психолого-педагогічна характеристика класу.*

Звіт здобувача освіти про практику оформляється у вигляді друкованого тексту у форматі Word, шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: верхнє - 2, нижнє - 2, лівє - 3, правє - 1,5. Зразок оформлення титульної сторінки наводиться в додатку.

У додатках до матеріалів практики містяться:

- стимульний матеріал, який використовується в роботі;
- фото-, відео- матеріали про проходження практики.

Після настановчої конференції здобувачі освіти від університетського керівника практики отримують уточнення. У перший день практики разом з груповим керівником вони прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики. Упродовж першого дня кожного практиканта закріплюють за своїм підрозділом, класом, групою тощо.

У перший день здобувачі освіти знайомляться з базою практики. Упродовж наступних 1 – 2 днів здобувачі освіти складають індивідуальний та календарний план роботи, графік її проведення. В індивідуальному плані практикант зазначає завдання, форми та види робіт на період практики. У календарному плані він детально (по датах та годинах) описує види роботи під час проходження практики. Один примірник плану подається керівникові практики від кафедри психології для контролю.

Упродовж всієї практики здобувачі освіти ведуть щоденник, у якому занотовують результати спостережень, свої враження про роботу психолога. Щоденник ведеться у **довільній** формі. Його має право оглянути лише керівник практики від кафедри психології.

Збираючи емпіричний матеріал, здобувачі освіти демонструють свої вміння добирати адекватні методики дослідження, користуватися ними, опрацьовувати отримані дані та інтерпретувати їх. Підбір методик дослідження обов'язково узгоджується з керівником практики від кафедри психології. Опрацьований емпіричний матеріал повинен бути представлений у вигляді таблиць, придатних для подальшого математико-статистичного опрацьовання, яке повинно включати порівняльний та кореляційний аналіз. Крім кількісного аналізу практиканти повинні представити також якісний аналіз отриманих даних та їх психологічну інтерпретацію.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази проходження та навчального закладу.

6.5. *Норми/критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час практики*

Критерії оцінювання

Бали	Напрями роботи			Сума
	Виховна робота	Культурно- дозвілєва робота	Організаційно - педагогічна робота	100
	40	40	20	

Розподіл балів для оцінювання практики

№ п/п	Вид роботи	Максимальна кількість балів
1.	Письмовий звіт про проходження навчальної (ознайомчої) практики з характеристикою основних напрямків і завдань діяльності психолога в закладі проходження практики.	10
2.	Характеристика на здобувача освіти-практиканта, підготовлена та підписана керівником практики за місцем проходження, практичним психологом та директором і завірена печаткою закладу.	5
3.	Щоденник навчальної (ознайомчої) практики	5
4.	Індивідуальний план роботи практиканта, затверджений керівником практики.	5
5.	Методичні матеріали просвітницько-виховного заходу	5 x 2
6.	Психологічний аналіз десяти уроків	4 x 10
7.	Матеріали соціометричного дослідження.	10
8.	Психолого-педагогічна характеристика класу	10
9.	Фото-, відео- матеріали про проходження.	5
Загальна кількість балів		100

Аналіз результатів практики проводиться за наступними критеріями:

- 1) обсяг виконаної роботи;
- 2) якість аналітичного звіту, висновків і пропозицій;
- 3) виконання роботи у встановлені терміни;
- 4) самостійність, ініціативність, творчий підхід до роботи;
- 5) своєчасність і якість подання звітної документації.

Оцінка результатів практики впливає з особливостей діяльності здобувачів освіти і виявляє характер їх ставлення до майбутньої професійної діяльності.

Шкала оцінювання (підсумкова):

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінне виконання
82-89	Добре	B	Вище середнього рівня
75-81		C	Загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	Непогано
60-66		E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1-59	Незадовільно	FX	Необхідне перескладання

Практика в оздоровчих таборах

6.1. Мета практики: поглиблення і закріплення теоретичних знань про систему освітньої, позакласної та позашкільної роботи; формування уміння конструювати і організовувати окремі елементи виховного процесу; вивчати досвід освітньої, позакласної роботи у дитячих колективах закріплених загонів; спонукання здобувачів вищої освіти до професійного самовдосконалення, педагогічної творчості.

6.2. Завдання практики:

- формування теоретичних і практичних основ організації дозвілля дітей;
- розвиток уміння добирати цікавий матеріал та проводити виховну роботу з дітьми;
- розвиток умінь планувати, прогнозувати виховну роботу;
- формування уміння вивчати індивідуальність учня і проектувати програму його індивідуального розвитку в умовах позашкільної діяльності;
- громадянське виховання дітей на основі народних традиції, звичаїв, обрядів;
- формування досвіду здорового способу життя та зміцнення здоров'я дітей;
- удосконалення власної педагогічної майстерності: ведення психолого-педагогічного щоденника, оволодіння методиками і технологіями особистісної та колективної творчої діяльності, поповнення свого методичного фонду новими матеріалами по виховній роботі;
- розвиток умінь вибирати найефективніші методи і прийоми колективної та індивідуальної роботи з вихованцями;

- самоаналіз власної діяльності, відображений у психолого-педагогічному щоденнику, звіті студента-практиканта.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

1. Настановча конференція, в ході якої студенти знайомляться з метою та змістом практики, індивідуальними завданнями та формами звітності.

2. Ознайомлення студентів з системою роботи закладу (оздоровчого табору) із специфікою діяльності даного освітнього закладу, правилами внутрішнього розпорядку.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

1. Виконання функцій та обов'язків вихователя (командира) загону, здійснення виховної роботи:

- складання індивідуального плану виховної роботи з загonom у відповідності з планом роботи табору;
- організація постійного спілкування з дітьми, проведення індивідуальної роботи;
- сценарії виховних заходів: майстер-класи (1), психоло-педагогічні тренінги (1), ігри різних видів (5), командна робота (1 на вибір);
- вести психолого-педагогічні спостереження за дітьми, вивчаючи їх індивідуальні особливості, та занотовувати їх результати у щоденник;
- розробити план-сітку роботи загону (ланки) на основі загальнонотабірного плану роботи;
- проводити всю виховну роботу з дітьми протягом зміни, передусім, контролюючи дотримання дітьми правил техніки безпеки та основ безпеки життєдіяльності, створюючи психологічний комфорт під час перебування дітей у таборі, урізноманітнюючи їх щоденне дозвілля.

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

1. Оформлення звіту та необхідної документації.
2. Підсумкова конференція, в ході якої студенти звітують групами про результати виконання завдань практики.

Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність

1. Вивчення колективу, в якому буде працювати практикант:
 - вивчення вікових та індивідуальних особливостей дітей, їхніх нахилів та інтересів, рис характеру, взаємовідносин у загоні, шляхом вивчення документації, бесід з учнями, спостереження.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти:

- план-сітка роботи загону із зазначеними організаторами та виконавцями основних заходів, завірену груповим керівником практики (2 тижні);
- щоденник психолого-педагогічних спостережень (список дітей, назва табору та загону, речівка, загонова пісня, емблема, ескіз загонового куточка, перелік правил техніки безпеки, фото- та відео-матеріали тощо);
- сценарії виховних заходів: майстер-класи (1), психоло-педагогічні тренінги (1), ігри різних видів (5), командна робота (1 на вибір):
- звіт студента;
- характеристика з оцінкою студентської діяльності щодо проходження практики, завірену груповим керівником практики.

Примітка: документацію подавати у формі презентації.

6.5. Норми/критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час практики

90-100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вмів застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82-89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75-81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

69-74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60-68 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики — «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35-59 балів – Fx («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0-34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику.

Критерії оцінювання проходження практики

№ п/п	Зміст роботи, виконаної студентом	Кількість балів
1.	План-сітка роботи загону	10
2.	Щоденник психолого-педагогічних спостережень	10
3.	Сценарії виховних заходів: майстер-класи (1), психолого-педагогічні тренінги (1), ігри різних видів (5), командна робота (1 на вибір)	20
4.	Проведення 2 виховних заходів	20
5.	Характеристика про проходження практики в оздоровчих таборах	У залежності від оцінки у характеристиці: «3» – 10 «4» – 20 «5» – 30
6.	Звіт студента	10
	Всього	100

Практика з психології в закладах освіти

6.1. Метою практики є: застосування та закріплення на практиці отриманих під час навчання знань, набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час навчально-виховної роботи в реальних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

6.2. Завдання практики:

- формування громадської активності майбутнього психолога;
- оволодіння психолого - педагогічними уміньми і навичками діагностико – психокорекційної роботи у закладах соціальної сфери та закладах загальної середньої освіти з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей учнів;
- формування організаторських умінь і навичок;
- розвиток психолого - педагогічного мислення, професійно-творчих здібностей, інтересу до діяльності практичного психолога;
- забезпечення психологічної і практичної готовності майбутніх фахівців до роботи у закладах соціальної сфери та закладах загальної середньої освіти.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти про практику

До змісту практики входить:

1. Ознайомлення студентів зі специфікою здійснення практичним психологом діагностичної, корекційної і розвивальної роботи.
2. З'ясування актуальних проблем учнівського колективу та можливих соціально-психологічних проблем його окремих членів.
3. Формування пакету психодіагностичних методик та проведення психолого-педагогічного обстеження з метою виявлення причин, які ускладнюють навчання і розвиток.
4. Розробка курсу корекційно-розвивальних занять з метою корекції і розвитку виявлених за результатами діагностики психологічних проблем.
5. Формування групи учнів (5-6 учнів) за результатами діагностики з метою корекції виявлених труднощів і проблем розвитку.
6. Реалізація корекційної програми у групах, учасниками яких є відібрані за результатами обстеження учні класу.
7. Аналіз результатів проведеної корекційно-розвивальної роботи з метою виявлення її ефективності.

Здобувачі вищої освіти можуть обирати для корекції чи розвитку певну проблему особистості, виходячи з запиту самої особи чи її найближчого

оточення або спираючись на необхідність, актуальність надання психокорекційної допомоги в тому чи іншому конкретному випадку, стосовно осіб різних вікових та соціальних категорій.

Категорії осіб, з якими студенти здійснюють на практиці психокорекційну діяльність.

Вікові категорії: підлітковий вік (5-8 класи), старший підлітковий та юнацький вік (9-11 класи).

Соціальні категорії осіб: учні закладів соціальної сфери та закладів загальної середньої освіти.

Розробляючи та плануючи практичну діяльність з метою надання психокорекційної допомоги, студенти-практиканти повинні враховувати чинники, які визначають ефективність психокорекційних програм.

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

1. Взяти участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження виробничої практики: з психології;

2. Ознайомитись із навчально-виховним закладом (бесіди з адміністрацією, педагогами, працівниками).

3. Вести щоденник виробничої практики: з психології. У щоденнику відображається зміст проведеної студентом роботи, записуються спостереження, зауваження керівників практики та власні пропозиції й рекомендації щодо оптимізації та проведення практики.

4. Розробити індивідуальний та календарний план роботи на період практики.

5. Скласти програму вивчення школяра.

6. Підібрати діагностичні методики для вивчення рівня розвитку дитини, її особистісних та міжособистісних проблем.

7. Скласти психолого-педагогічну характеристику на обраного учня.

8. Вивчити та проаналізувати зміст корекційно-відновлювальної та розвивальної діяльності шкільного психолога.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

1. Сприяти згуртуванню учнівського колективу. З цією метою на перервах, в позаурочний час проводити ігри та забави.

2. Пропагувати здоровий спосіб життя.

3. Приймати участь у виховних заходах, що проводяться у закладі та їх обговорення.

4. Провести один просвітницько-виховний захід (бесіда, ток-шоу, лекція, тренінг, «круглий стіл», організація лекторію з виставкою психологічної літератури, тощо).

5. Допомогати у підготовці та проведенні батьківських зборів.

6. Формувати бажання взаємодіяти зі студентом-практикантом, сприяти встановленню довіри, співпраці, взаєморозуміння між членами групи для усунення емоційної напруженості, скутості.

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

1. Опрацювати посадові обов'язки практичного психолога в закладах соціальної сфери та закладах загальної середньої освіти.

2. Ознайомитися з основними категоріями документів практичного психолога.

Здійснення пасивної участі у психодіагностичній діяльності психолога закладів соціальної сфери та закладів загальної середньої освіти: формування умінь спостерігати і протоколювати хід діагностичної роботи, аналізувати отримані дані, психологічний висновок, планувати подальшу психологічну роботу.

3. Здійснення пасивної участі у психокорекційній (розвивальній) роботі психолога: формування умінь спостерігати і протоколювати хід корекційної роботи, аналізувати отримані результати, планувати подальшу психологічну роботу.

4. Скласти план проведення корекційних занять.

5. Розробити психокорекційну (розвивальну) програму, визначити основні етапи її впровадження. Рекомендована кількість занять – 10.

6. Здійснення психокорекційної (розвивальної) програми.

7. Дати якісну оцінку ефективності корекційного впливу.

8. Підготувати звіт практиканта.

Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність

1. Опанування різними способами збору інформації (бесіди, анкетування, спостереження, опитування, аналіз результатів діяльності дитини, психодіагностичні тести та ін.).

2. Визначити об'єкт і предмет психокорекції, сформулювати мету корекційної програми, визначити коло задач, які конкретизують мету корекційної роботи;

3. Організація діагностичного дослідження особистості вихованців, учнів (5-6 осіб) за обраним напрямом (рекомендовано 7-10 методик).

4. Проведення діагностичного дослідження міжособистісних взаємин, для визначення місця дитини в групі (2-3 методики).

5. Вивчити особливості дитячо-батьківських взаємовідносин обраних школярів, особливості їх спілкування з педагогами.

6. Проаналізувати психолого-соціальну ситуацію в класі чи психологічного розвитку особистості загалом.

7. Спостереження за поведінкою учнів в різних ситуаціях, узагальнення психологічної інформації про підлітків та старшокласників, отриманої на основі використання психодіагностичних методик.

8. Підготовка наукової статті (тез) за темою роботи, та результатами практики.

9. Зробити самоаналіз своєї діяльності.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, надруковані, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку(див.зразок). Кожен окремий документ, частина звіту повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається назва розділу, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу. У випадку, коли студент проходить практику за угодою з підприємством чи навчальним закладом, звіт практики може складатися індивідуально з урахуванням угоди на цільову підготовку.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази проходження та навчального закладу.

В кінці практики керівник від бази проходження видає кожному студенту письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинно бути зазначена рекомендація щодо оцінювання роботи практиканта.

Характеристику підписують психолог (класний керівник) та керівник організації і завіряють печаткою.

Після закінчення проходження практики студенти протягом п'яти днів подають груповому керівнику матеріали практики.

Основні розділи звітної документації:

1. Звіт про виконану роботу, підписаний психологом та студентом-практикантом.

2. Характеристика на студента-практиканта, підготовлена та підписана практичним психологом (класним керівником) та директором і завірена печаткою закладу.

3. Календарний та індивідуальний план роботи студента-практиканта, затверджений груповим керівником на час практики.

4. Щоденник виробничої практики: з психології, у якому відображена особистісна та професійна рефлексія психокорекційної діяльності студента, його труднощі, вагання, вдалі знахідки, а також питання, які потребують додаткового вивчення, уточнення, роздумів, порад чи самовдосконалення,

саморозвитку – як професійного, так і особистісного.

5. Пакет психодіагностичних методик.

6. Психолого-педагогічна характеристика на обраного учня, учасника корекційних занять.

7. План здійснення корекційно-відновлювальної або корекційно-розвивальної програми.

8. Розроблена психокорекційна програма із зазначенням:

– мети психокорекційної програми;

– завдань психокорекційної програми;

– методів психокорекційного впливу;

– форм психокорекційної роботи;

– психокорекційних методик, прийомів, вправ, психотехнік, які використовувались у психокорекційній програмі;

– літератури, яка використовувалась при складанні програми, або в якій описані застосовані психокорекційні прийоми, вправи, техніки;

– організаційних моментів (кількість занять, їх тривалість, частота, залучення інших осіб з оточення клієнта).

При формулюванні мети та завдань корекційно-розвивальної програми обов'язково мають бути враховані корекційний, профілактичний та формуючий рівні. Треба також враховувати, що в процесі психокорекції її мета може змінюватись, а завдання – поповнюватись (вказати у звіті).

9. Звіт про виконання психокорекційної програми загалом, чи окремих її частин, елементів (залежно від складності проблеми, багатоплановості, кількості чинників, які негативно впливають на розвиток особистості).

10. Аналіз результатів діагностичного обстеження до і після корекційного впливу з метою визначення його ефективності.

11. Психолого-педагогічний висновок про результати корекційного впливу з оцінкою його ефективності.

12. Аналіз корекційної та розвивальної роботи психолога в навчальному закладі.

13. Сценарій виховного заходу.

У додатках до матеріалів практики містяться:

– матеріали діагностичного обстеження, спрямованого на вивчення психологічної проблеми;

– стимульний матеріал, який використовується в корекційно-розвивальній роботі;

– фото-, відео- матеріали про проходження практики.

Після настановчої конференції студенти від університетського керівника практики отримують уточнення. У перший день практики разом з груповим

керівником вони прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики. Упродовж першого дня кожного практиканта закріплюють за своїм підрозділом, класом, групою тощо.

У перший день студенти знайомляться з базою практики. Упродовж наступних 1 – 2 днів студенти складають індивідуальний та календарний план роботи, графік її проведення. В індивідуальному плані практикант зазначає завдання, форми та види робіт на період практики. У календарному плані він детально (по датах та годинах) описує види роботи під час проходження практики. Один примірник плану подається керівникові практики від кафедри психології для контролю.

Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, у якому занотовують результати спостережень, свої враження про роботу психолога. Щоденник ведеться у довільній формі. Його має право оглянути лише керівник практики від кафедри психології.

Збираючи емпіричний матеріал, студенти демонструють свої вміння добирати адекватні методики дослідження, користуватися ними, опрацьовувати отримані дані та інтерпретувати їх. Підбір методик дослідження обов'язково узгоджується з керівником практики від кафедри психології. Опрацьований емпіричний матеріал повинен бути представлений у вигляді таблиць, придатних для подальшого математико-статистичного опрацьовання, яке повинно включати порівняльний та кореляційний аналіз. Крім кількісного аналізу студенти-практиканти повинні представити також якісний аналіз отриманих даних та їх психологічну інтерпретацію.

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, надруковані, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку(див.зразок). Кожен окремий документ, частина звіту повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається назва розділу, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу. У випадку, коли студент проходить практику за угодою з підприємством чи навчальним закладом, звіт практики може складатися індивідуально з урахуванням угоди на цільову підготовку.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази проходження та навчального закладу.

В кінці практики керівник від бази проходження видає кожному студенту письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинно бути зазначена рекомендація щодо зарахування роботи практиканта.

Характеристику підписують керівник практики від бази (психолог) та керівник організації і завіряють печаткою.

Після закінчення проходження практики студенти протягом п'яти днів подають груповому керівнику матеріали практики.

Звіт студента про практику оформляється у вигляді друкованого тексту у форматі Word, шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: верхнє – 2, нижнє – 2, лівє – 3, правє – 1,5. Зразок оформлення титульної сторінки додається.

6.5. Норми/критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час практики

Критерії оцінювання

Бали	Напрями роботи			Сума
	Виховна робота	Культурно- дозвіллєва робота	Організаційно - педагогічна робота	100
	40	40	20	

Шкала оцінювання (підсумкова):

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відміннє виконання
82-89	Добре	B	Вище середнього рівня
75-81		C	Загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	Непогано
60-66		E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1-59	Незадовільно	FX	Необхідне перескладання

Практика в початковій школі

6.1. Мета практики:

- якісна підготовка студентів до здійснення педагогічної діяльності;
- розвиток умінь застосовувати у практичній діяльності знань з основ теорії педагогіки, психології та методик початкової освіти;
- ознайомлення з передовим педагогічним досвідом і його використання;
- закріплення і вдосконалення професійно значущих компетентностей, що необхідні при виконанні функцій вчителя початкових класів і класного керівника в початковій школі в умовах освітнього процесу;
- здобуття студентами навичок самостійної практичної діяльності з наряду своєї майбутньої професії – учителя початкових класів.

6.2. Завдання практики:

- вироблення у майбутніх учителів педагогічних умінь і навичок практичної діяльності в закладах освіти, потреби в неперервній педагогічній самоосвіті;
- ознайомлення із сучасним станом освітньої роботи в закладах освіти, провідним педагогічним досвідом;
- ознайомлення з нормативно-правовими документами щодо організації освітнього процесу в початковій школі відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти;
- спостереження за методикою організації та проведення ранкових зустрічей;
- спостереження та аналіз особливостей роботи учителя під час реалізації завдань тематичного тижня;
- аналіз особливостей використання вчителем формувального оцінювання;
- розвиток уміння використовувати сучасні інноваційні технології освітнього процесу;
- формування творчого, дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності, набуття вмінь проводити наукові дослідження з використанням ефективних методів і методик педагогічних досліджень;
- вироблення навичок психолого-педагогічного вивчення колективу класу.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях.
2. Ознайомлення з освітнім закладом та нормативно-правовими документами щодо організації освітнього процесу в початковій школі.
3. Аналіз календарних та поурочних планів вчителів, плану виховної роботи класу, ознайомлення з класною документацією.
4. Складання індивідуального плану роботи на час проходження практики в початковій школі.
5. Відвідування у своєму класі всіх уроків та ранкових зустрічей відповідно до тематичних тижнів, їх конспектування.
6. Ведення педагогічного щоденника.
7. Підготовка та проведення уроків з навчальних дисциплін за період проходження практики.
8. Індивідуальна навчальна робота з учнями.

Змістовий модуль 2. Виховна діяльність

1. Відвідування виховних заходів у своєму класі, їх обговорення.
2. Підготовка, проведення та обговорення виховних заходів.
3. Підготовка і проведення індивідуальної виховної роботи з учнями.

Змістовий модуль 3. Методична діяльність

1. Консультації у вчителів та методистів з організаційних та методичних питань.
2. Ознайомлення з методичним кабінетом школи.
3. Виготовлення дидактичного матеріалу.
4. Вивчення передового досвіду вчителів.

Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність

1. Психолого-педагогічне вивчення окремих учнів і колективу класу шляхом використання різних методів: спостереження за дітьми, бесіди з ними, педагогами і батьками, анкетування, узагальнення незалежних характеристик, соціологічне вивчення та інше.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти

У визначений термін студенти, які пройшли практику в початковій школі, зобов'язані подати матеріали практики на кафедру. Оприлюднити результати проходження практики під час роботи підсумкової конференції у присутності колег-студентів, методистів, керівників.

Робоча документація:

1. Педагогічний щоденник.

В щоденнику повинна бути відображена наступна робота студента-практиканта в школі:

- список учнів;

- план розміщення учнів у класі;
 - розклад дзвінків у школі;
 - розклад уроків у класі, за яким закріплений студент;
 - графік залікових уроків студента-практиканта;
 - індивідуальний план студента-практиканта на весь період практики;
 - психолого-педагогічний аналіз уроків (8).
2. Розробки планів конспектів уроків з дисциплін, які читаються в класі:
- української мови та читання (7);
 - математики (7);
 - інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (7);
 - фізичної культури (2);
 - інтегрованого курсу «Мистецтво» (2).
3. Конспекти виховних заходів (2).
4. Дидактичні матеріали, фотографії.
5. Опис досвіду педагогічної роботи вчителя з різних напрямів роботи з учнівським колективом.

Звітна документація:

1. Характеристика на студента-практиканта з місця проходження педагогічної практики.
 2. Звіт студента про проведену роботу під час проходження практики.
- Вся документація здається після закінчення практики в триденний термін груповому керівнику.

6.5. *Норми/критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час практики*

№ п/п	Зміст роботи, виконаної студентом	Кількість балів
1.	<i>Загальне оформлення та ведення педагогічного щоденника</i>	<i>Максимальна кількість балів 20</i>
1.1.	В щоденнику частково описана робота студента-практиканта. Допущені граматичні помилки та помилки в оформленні.	5-9
1.2.	В щоденнику у повній мірі описана робота, але були допущені неточності різного характеру.	10-15
1.3.	В щоденнику детально та послідовно викладена робота студента-практиканта. Помилки відсутні.	16-20
2.	<i>Розробка планів конспектів уроків та їх проведення</i>	<i>Максимальна кількість балів 60</i>
2.1.	Підготовка до уроків відповідає методичним вимогам, але були допущені незначні помилки методичного характеру.	1-12
2.2.	Підготовка до уроків відповідає методичним вимогам.	13-20
2.3.	Уроки проведені із чисельними методичними помилками. Допущені помилки стосуються фактичного навчального матеріалу та методики навчання.	1-17
2.4.	Уроки проведені із методичними помилками. Допущені помилки стосуються лише методики проведення уроку.	18-34
2.5.	Уроки проведені на високому науково-методичному рівні.	35-40
3.	<i>Розробка та проведення виховних заходів</i>	<i>Максимальна кількість балів 10</i>
3.1.	Розробка плану-конспекту виховної години (заходу) та презентації	1-3
3.2.	Проведення виховної години	4-7
4.	<i>Захист практики</i>	<i>Максимальна кількість балів 10</i>
Всього:		100

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів під час проходження практики:

90-100 – *відмінно* (A);

82-89 – *дуже добре* (B);

75-81 – *добре* (C);

67-74 – *задовільно* (D);

60-66 – *достатньо* (E);

35-59 – *незадовільно (з можливістю повторного складання)* (FX).

Оцінка «відмінно» – всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити заняття з застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності, будувати стосунки з учнями та вчителями. Також продемонстрована активність та ініціативність у

підготовці та проведенні занять з учнями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка «дуже добре» – завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити заняття, але заняття шаблонні, не виявлено творчого, індивідуального підходу. Виявлено вміння встановлювати контакт з учнями та вчителями. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «добре» – завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, зокрема підготовка до уроків, допускалися незначні помилки. Виявлено вміння проводити заняття, але заняття шаблонні. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка «задовільно» – завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітну документацію оформлено за встановленими програмою з виробничої практики вимогами, але подано із запізненням. У документах студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є підписи вчителів, керівників практики. Щоденник не вірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «достатньо» – завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Звітну документацію або оформлено з помилками, або подано із запізненням. У документах студента-практиканта в цілому зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, присутні не всі підписи вчителів. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка «незадовільно (з можливістю повторного складання)» – завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук. Для представлення до захисту на засіданні комісії, робота студента повинна бути оціненою керівником практики на робочому місці – до 59 балів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денної та заочної форми навчання) від 26.01.2021 р. / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. URL: <https://cutt.ly/fJVbUNr> (дата звернення: 03.05.2022).
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п> (дата звернення: 07.05.2022).
3. Закон України «Про освіту» (зі змінами 2019 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n2> (дата звернення: 07.05.2022).
4. Педагогічна практика [Текст] / МОН молодь спорту України, Уманський ДПУ імені Павла Тичини ; уклад. М. Т. Мартинюк, О. В. Гнатюк, Т. Л. Годованюк, Н. М. Стеценко. Вид. 3-тє, переробл. та допов. Умань : Жовтий О. О., 2013. 181 с.
5. Мороз І. В., Ярошенко О. Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах : навчальний посібник / МОН України. НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2003. 90 с.
6. Шулдик В. І., Шулдик Г. О. Педагогічна практика : навчально-методичний посібник. Вид. 2-ге, змінене й доповнене. Умань : Жовтий О. О., 2013. 162 с.
7. Книга методиста: довідково-методичне видання /Упорядник Н. І. Шинкарук. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 352 с.
8. Островецька Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ, 2003. 175 с.
9. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. *Організація виховного процесу в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі*: науково-методичний посібник. Суми : ТОВ Видавництво «Антей», 2006. С. 265–302.
10. Нова українська школа: основи Стандарту освіти. Львів, 2016. 64 с.
11. Мазоха Д. С., Опаначенко Д. С. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
12. Навчальні програми з іноземних мов: для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціальних шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 1 – 4 класи. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2018. 96 с.
13. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі : навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2005. 208 с.
14. Пащенко М. І. Резніченко І. Г. Виховна робота в літніх оздоровчих

таборах : навчально-методичний посібник. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. 154 с.

15. Бітянова М. Психолог у школі: зміст діяльності й технології. Київ : Главник, 2007. 159 с.

16. Демчук О. А. Психологічна практика: збірник матеріалів. Умань : Візаві, 2012 .252 с.

17. Панок В. Документація психолога. Київ : Шкільний світ, 2009. 130 с.

18. Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2010. 232 с.

19. Скворчевська О. В. Класні години з психологом. Харків : Основа, 2008. 239 с.

Додаток А

Декану факультету початкової освіти
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини
професору Борису ЯКИМЧУКУ

Директора

(назва закладу)
Іванова Івана Івановича

КЛОПОТАННЯ

Прошу направити здобувача(ку) вищої освіти факультету початкової освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

для проходження виробничої практики з _____
на базі _____

(назва закладу)

Керівництво від бази практики гарантує:

1. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.
2. Створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.
3. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти протягом проходження практики безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.
4. Надати здобувачам вищої освіти і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.
5. Під час практики здобувачі вищої освіти виконують всі правила внутрішнього розпорядку. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.
6. Після закінчення практики дати характеристику (відгук) про кожного здобувача вищої освіти, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.
7. Практику здобувачі вищої освіти проходять на безоплатній основі.

Дата

Директор закладу _____

**Характеристика (відгук)
на роботу здобувача вищої освіти групи**

(прізвище, ім'я, по-батькові здобувача вищої освіти)

«__» _____ 20 р.

*Посада керівника практики
від організації*

(підпис)

(прізвище, ініціали)

печатка

Необхідно зазначити про:

- рівень теоретичних знань, отриманих в університеті;
- наявність практичних навичок самостійного вирішення завдань за програмою практики;
- якості, які продемонстрував здобувач вищої освіти під час проходження практики;
- ступінь володіння й використання інноваційних технологій;
- вміння дотримуватись етичних правил поведінки;
- активність та ініціативність;
- ступінь володіння й використання форм та методів педагогічної діяльності;
- вміння будувати стосунки з учнями та вчителями;
- повноту виконання програми та індивідуального завдання;
- загальну оцінку проходження практики.

**Орієнтовна схема написання звіту про проходження педагогічної
практики студентами**

Звіт

студента _____ курсу _____ факультету

Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини

про педпрактику, проведenu у _____ школі

з _____ по _____ 20 р.

I. Навчальна робота

- 1.З яких предметів проходив практику.
- 2.Прізвища вчителів, до яких був прикріплений.
- 3.Скільки відвідав уроків у цих вчителів.
- 4.Скільки відвідав уроків з інших предметів (з яких).
- 5.Скільки написав рецензій аналізу уроків.
- 6.Які наочні посібники виготовлені.
- 7.Скільки занять провів суспільно корисної, продуктивної праці.

II. Методична робота

- 1.З якими документами школи познайомився.
- 2.Яку педагогічну та методичну літературу прочитав.

III. Виховна робота

- 1.До якого класу був прикріплений. Кількість учнів у класі.
- 2.Прізвище класного керівника.
- 3.Скільки разів був на класних зборах (виховних годинах). Скільки провів сам.
- 4.Скільки разів був на політінформаціях. Скільки провів сам.
- 5.Культпоходи, екскурсії.